

Most nade

Author: [Zvonimir Jukic](#)

Mostarski Stari most dize se iz pepela bosanskog rata dajuci novu nadu za pomirenje medju etnickim grupama.

Lokalni i medjunarodni eksperti i gradjevsinske firme zapoceli su radove na obnovi Starog mosta u Mostaru - jednog od najstarijih i najljepih spomenika koji su snage bosanskih Hrvata unistile 1993. godine. Tako je rodjena nada da ce obnovljeni most podstaknuti proces pomirenja u ratom opustosenoj zemlji.

"Kada me pitate sta meni licno znaci rusenje i obnova Starog mosta, dodje mi da placem," kaze 34-godisnja sekretarica Selma Petranovic. "Kada je most unisten, pomislila sam da je duh grada nestao s njim. Obnova mosta znaci da ce grad oziveti i da ce sve biti kao sto je bilo pre."

Prvobitni most, dovršen 1566. godine, projektovao je turski arhitekta Mimar Hajrudin da bi premostio magicno zelenu Neretvu u malom gradu koji je u to doba bio ispostava Osmanlijskog carstva u juznoj Bosni. Legenda kaze da je Hajrudin pobegao iz grada na dan otvaranja ne verujuci da ce velicanstveni luk opstati u vazduhu. Most se nije srusio i postao je poznat pod imenom "Stari most". Turska ispostava u juznoj Bosni je prerasla u grad i dobila ime Mostar odnosno "cuvar mosta".

Most je preziveo brojne sukobe tokom vekova koji su usledili, ukljucujuci oba svetska rata. Ali 9. decembra 1993. godine, svet je sa uzasom posmatrao kako artiljerija i tenkovi bosanskih Hrvata ruse Stari most, istorijski spomenik pod zastitom UNESCO-a.

Stari most nije imao nikakav vojni ili strateski znacaj, ali je tokom vekova postao simbol istorijske tolerancije i razlicitosti izmedju naroda koji zive u Mostaru i Bosni. Veruje se da su ekstremni hrvatski lideri naredili rusenje mosta nadajuci se da ce tim vandalskim cinom staviti tacku na koegzistenciju bosanskih Hrvata, Srba i Bosnjaka.

Unistenje mosta i troipogodisnji rat doveo je do podele Mostara izmedju Bosnjaka i Hrvata. Vecina stanovnika srpske nacionalnosti napustila je grad. Ipak, duh suzivota, ciji je most bio simbol, je preziveo.

"Stari most je simbol Mostara i on ce ponovo povezati recne obale, ali i ljude," kaze Josip Blazevic, 27-godisnji bosanski Hrvat, student iz Mostara.

"Obnova znaci da je rat najzad iza nas," slaze se Sanja Rahimic, 25-godisnja Muslimanka, po zanimanju advokat. "Za mene je Stari most sam zivot. Rodjena sam pored njega i pozelela sam da umrem kada je srusen. Kada ga obnove, bicu najsretnija osoba na svetu."

Sest godina posle zavrsetka rata, strucnjaci iz sve tri etnicke grupe sada zajedno rade na obnovi Starog mosta.

Istinski napredak u ovom projektu je postao moguc tek prosle godine posle izbora Nevena Tomica za zamenika gradonacelnika Mostara. Tomic je umereni politicar iz nacionalisticke stranke bosanskih Hrvata, Hrvatske demokratske zajednice. Njegovi tvrdokorniji stranacki prethodnici blokirali su napore da se most obnovi..

Obnova Starog mesta smatra se toliko vaznom da je po prvi put u svojoj istoriji Svetska banka pokrenula neekonomski projekat obnove kulturne ostavstine. Banka je u projekat ulozila cetiri miliona americkih dolara, a mostarske vlasti, Italija, Turska i Holandija obezbedili su novac da bi se zatvorila finansijska konstrukcija od 15,4 miliona dolara.

UNESCO je imenovao specijalni tim lokalnih i stranih eksperata koji ce nadgledati radove, a nekoliko drugih poznatih organizacija obecalo je podrsku.

Prosle godine su vrsena ispitivanja, a ovog leta su zapoceli prvi radovi na mostu. Rusmir Cisic, direktor tima za implementaciju projekta, izjavio je da je sa turskom gradjevinskom kompanijom potpisan ugovor o popunjavanju i ojacavanju temelja.

Inzenjeri su se prvobitno ponadali da bi se mogli iskoristiti stari kameni blokovi izvadjeni iz Neretve, ali strahuje se da su mozda isuvise osteceni ili suvise slabi da bi nosili konstrukciju zbog cega je doslo do promene plana. U nastojanju da obnovljeni Stari most bude sto blizi originalu, izvodjaci projekta narucili su nove kamene blokove iz istog kamenoloma Tenelija koji su graditelji koristili i u 16. veku.

Lokalni podizvodjac projekta je do sada izrezao oko 300 od trazениh 1088 kamenih blokova. Kamenoresci su pristigli iz Korcule, onog istog grada kao i oni koji su u 16. veku pripremili originalne kamene blokove.

Posto su temelji pripremljeni, radovi na mostu mogu da pocnu. Cisic je naglasio da ce isti materijali i tehnologija koji su neimari koristili pri izgradnji originalnog mosta biti korisцени pri obnovi. Dodao je da bi uskoro trebalo da se raspise javni konkurs za izvodjaca radova.

Zvonimir Jukic je izvestac dnevnog lista "Nezavisne novine" i novinske agencije ONASA iz Mostara.

Location: [Turkey](#)
[Iraqi Kurdistan](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/most-nade>